

REDACTIA

Arad, Deák Ferencz-utca nr. 20.

ABONAMENTUL

Pentru Austro Ungaria :
 pe un an 20 cor.
 pe 1/2 an 10 " "
 pe 1/4 an 5 " "
 pe o luna 2 " "
 Nr. 1 de Duminecă pe an 4 coroane.
 Pentru România și străinătate pe an 40 franci.
 Manuscrisurile nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA

Arad, Deák Ferencz-utca nr. 20

INSERTIUNILE:

de un șir garmond : prima dată 14 bani; a doua oară 12 bani; a treia oară 8 b. de fiecare publicațiune

Atât abonamentele, cât și insertiunile sunt a se plăti înainte în Arad.

Telefon pentru orag și comitat 502

Sortisori nefrancate nu se primesc

TRIBUNA POPORULUI

SOLUȚIA...

(*) *Norocul Țării Ungurești a fost că la vremuri de grea cumpănă întotdeauna s'au găsit bărbați geniali cari să dea soluție lucrurilor încurcate... Astfel la 1849, când s'a declarat conflict între Coroană și nație, Kossuth a venit iute cu rețeta: detronarea Casei Domnitoare!*

După părerea multora, Țeara Ungurească este ș'acum în mare încurcatură. Nu e mirare deci, dacă geniul cel bun al țării a scos la iveală pe — mântuitor. Ș'aname în persoana lui Szemere Miklós...

Numitul domn, se știe, s'a făcut până acum cunoscut prin trei lucruri. A ținut, înainte cu vre-o patru ani, laost la Casina Națională, spunând: „Nem boldog a Magyar!” (Nu e fericit Maghiarul!); a câștigat la cărți dela un aristocrat din Polonia, peste un milion (ceea-ce dovedește că Maghiarul — are noroc!) și a treia. acum, de curând, a instituit premiul pentru tinerii universitari cari se vor distinge în mânăuirea armelor (par-că și de altfel tinerii universitari maghiari nu și-ar perde mai multă vreme cu duelurile decât cu studiile!).

La nemurire va trece însă Szemere Miklós numai în urma ideii mântuitoare ce a depus în recenta broșură asupra căreia atrage atenția Casei Domnitoare.

Insuși „Budapesti Hirlap” spune că broșura este — escentrică! Să citim numai, cum ne resumează cuprinsul ei numitul ziar:

„Szemere Miklós — scrie „B. H.” — meditează în broșura sa despre statul maghiar național, în formă monarchică, va să zică regat. Numai despre așa lucruri dorește să mediteze, carî nu costă parale, dar mișcă inimile tuturor patrioților. De oare-ce azi statul unitar maghiar se susține numai prin calitățile și virtuțile cavalerești ale Domnitorului, va să zică nu prin instituțiunile du-

rabile, trebuie aduși sub o pălărie, pe principiul monarchic, toți frunțașii țării. Ori care cetățean maghiar cinstit, care trăiește jertfindu-și viața binelui public, să poată câștiga dela regele sau cea mai mare distincție civică: noblețea! Contemplează o nație maghiară unitară, a cărei Casă de sus să îmbrățișeze, pe base largi, întreaga nație. Căci Casa Magnaților d'acum, încât privește interesele maghiare, nu corespunde acestei cerințe moderne. Trebuie să aducem lege care să glăsuiască: „Fie-care nobil maghiar este membru al Casei de sus, dacă are censul. Legea aceasta s'o execute guvernul”...

Simplu de tot.

Ne mirăm numai că atât de târziu s'a ivit geniul maghiar cu această idee — modernă!

Inchipuți-vă, într'adevăr, ce mai Casă de sus s'ar înșgeba dacă ar face parte dintrînsa toți nobilii maghiari cu cens, adică și bogătanii ca Szemere, Neuman Adolf, ș'atâția alți patrioți a căror viață se petrece în jertje pentru binele public.

Ne închipuim mai ales un lucru: că guvernul ar fi neobosit întru a recomanda Coroanei să facă nobili cu toptanul îndeosebi „pe cei ce au censul”, adică avere mare.

Ear că dintre naționalități cam cine ar pute ajunge în Casa Magnaților, earăși, nu e greu de ghicit. Să ne gândim numai la magnatul de origine român Iosif Galu, cel care mai zilele trecute îi cânta osanale lui Széll.

Domnule Szemere! Cere patentă pe broșura d-tale, ca nu cum-va să-ți împrumute ideile te miri ce stat modern european!

Șiretenia ultraștitorilor români...

Sub acest titlu „Bud. Hirlap” dela 10 Maiu scrie un articol în care spune că amenințarea noastră de a ne alia, pe baza punctelor comune, chiar cu socialiștii întru dărîmarea guvernului, este numat o șiretenie: vrem să-i păcălim pe socialiști!

„E probabil însă că socialiștii nu se vor lăsa păcăliți, dar de aceea — scrie „B. H.” — autoritățile vor face foarte bine dacă vor urmări cu atenție mișcarea a celor profești naționaliști cari pleacă, însoțiți de socialiști, din sat în sat, să agite poporul. Mișcarea națională pornită în spiritul lui Horea, e mult mai primejdioasă decât cea însușeșită și hrănită de spiritul lui Iancu și Bărnăușiu”.

Observăm, înainte de toate, că n'a fost vorba să agităm în înțelegere cu socialiștii, ci să luminăm poporul și cel năpăstuiț mîna să-și dea pentru a pune frîu nedreptăților administrației.

A doua: între spiritul lui Horea și Iancu Românii nu fac deosebire. Și unul și altul au luptat pentru zdrobirea lanțurilor sclaviei, și noi, urmașii lor, nu vom răbda nici noi să-și bată joc de noi ori-ce agent șovinist.

Măcelul dela Șepreuș și presa maghiară.

Cele două ziare guvernamentale din Arad, „Arad Kozlöny” și „Arad és Vidéke”, pentru a scuza purtarea administrației și seltăbia gendarmerească, continuă s'arunce vina vearsării de sânge dela Șepreuș pe „țeranii români ademeniți de socialiști”...

„Függetlenség” (dela 10 Maiu n.) scrie însă într'un prim articol următoarele:

„Petrecere la sat. În castelele dela Șepreuș e viață veselă. Masa-i mereu întinsă și vinul spumegetor nu se gata din cupele scumpe. Domnii oficeri cântă, vi-cișpanul, procurorul și auditorul gendarmesc rid de glumele șerate ale domnului proprietar, fibireul povestește aventuri dela vinătoare, notarul distrage pe stimabila societate cu o poveste picantă dela sat. ear afară, în sat, clopotele sună de înmormântare... Se aduc cosciuguri. Pe tatăl acesta cu mulți copii l'au împuscat în cap, pe celalalt l'au nimerit în inimă, al treilea a fost străpuns în plămâni, al patrulea a primit și glonț și a fost și stră-

puns. Altora preotul acum le da sfintele sacramente. Mulți capi de familie și feciori voinicî zac răniți greu; ba zilele sân-geroase dela Șepreuș au și femeii ca victime. Nici îndoială nu încap, domnii gendarmi au dezvoltat o activitate onora-bilă: n'au făcut economie nici de cartușe nici de vârful baionetelor.

„Domnii sosiți la locul de măcel să instrueze afacerea declarată regretabilă au fost atât de nobili să jertfească o oră — între prânz și cină — pentru a se informa de una și de alta. De sine se înțelege: pușca și baioneta a fost folosită unde trebuia, pentru-că dacă nu stingeau pe cale scurtă câte-va vieți țărănești, poporul împrăștiat putea să aibă oare-care voință întru a-și alege primar.

„De altfel întreaga afacere a fost atât de zelos împrocolată, în cât și ministrul de interne și orbul poate vedea: la răspundere nu se poate lua decât Petru Suci, ori altcineva dintre aceia, cari nu pot fi interogați, pentru motivul că tac — în mormânt. La unul dintre victime s'a și găsit în privința asta dovezi grave. Cum zăcea acolo, în praful din curtea primăriei, cu capul sdrobot și ochii deschii ficsați spre bolta cerească, din busanarul lui se vedea o foaie socialistă tipărită cu roșu, „Voința Poporului” Va să zică e sigur, ca moartea, că agitațiunile socialiste au provocat drama electorală.

După ce arată însă că administrația păcătoasă este de vină la toate, îndeosebi despre fibireul Csukay Gyula scrie:

„Când poporul întărit de nespusele vecsațiuni ajunsese să fie amenințator, când geandarmii au ajuns să păzească cu baionetele ușa primăriei, domnul fibirău s'a retras frumușel dinaintea agitației, ducênduse să bea bere în societatea domnilor. Credem că negreșit, prin o pășire blândă, dar cu energie, s'ar fi putut încungiura măcelul și s'ar fi putut potoli patimele răscolite.

„E adevărat, că spre acest scop ar

LA ROMA...

II.

După o zi rău petrecută pe mare, o noapte nedurmită, — căci puțini de tot au fost așa de norocoși să aibă unde-și pleca spre odihnă capul. Mai ales că „fratelli” conductorii nu se arătau de loc politicoși, ci dacă am fi tolerat, ar fi înghiesuit și zece persoane într'un compartiment destinat pentru șapte. Dar, în sfârșit, am luat lucrurile așa: suntem în campanie și totul e să vedem Roma, celelalte nu le punem la cântar... Ș'apoi mai era bucuria că am scăpat de mare și mulțumirea că am călătorit ziua pe mare. Ce ar fi fost, dacă, potrivit programului, am fi străbătut Adriatica ziua?!... Cei mai mulți se jurau că nu mai pun piciorul pe corabie.

Abea am observat cum trece noaptea.

Am mers, dela Ancona, cât-va timp pe lângă țărmul mării. O noapte albă, încât puteam distinge bine văile pe unde treceam și munții înalți, străbătuți de tunele dese. Pe când se desfacea ziua din noapte, eram într'o vale care aduce mult cu Rinul. E Tibrul, care udă coline dulci, acoperite

cu vit bine cultivate, grădini și parcuri, în mijlocul lor ville și castele. Pe vîrfurile dealurilor d'asemeni palate, împrejmuite cu ziduri; par niște cetăți. Vremea li-a înegrit, dar și-au păstrat întreg aierul lor de mândrie.

Suntem ca într'o grădină. Trenul sboară, ne oprim la puține stațiuni, ș'acolo, p'un minut, două. Ne îmbulzim la ferestre, sorbim cu nesațiu aierul rător al dimineții.

Marți, 14 Martie.

Simt o emoție asemenea celeia când pentru întâia oară am călcat pe pământul scump al României libere... Zăresc o parte din zidul ce împrejmuiește Roma...

Roma, Roma, — se aud esclămări dela toate ferestrele.

Șueratul lung al mașinei se isbește și sparge de clădirile înalte din preajma garii. Tot case câte cu 5—6 etage... Pela ferestre și pe acoperișul caselor vedem rufe întinse la soare... Am intrat pe Porta Maggiore.

Eată-ne în gara centrală.

Urale puternice s'aud. Apoi imnul României, înțonat de-o orchestră civilă.. În câte-va clipe toți ni-am dat jos din tren... Printre mulțimea de geaman-

tane ce stau înaintea fiecărui vagon, își face loc un bătrân sprinten, urmat de câțiva tineri cu treculor la butonieră. Il cunosc dela București. Strig cât pot: „Trăiască De Gubernatis!... El ne strînge mîna, cuț ajunge, și se oprește drept în brațele d-lui Tocilescu... Nouă aclamări ș'o învâlmășeală ca și unde sunt două sute de Români călători.

În cele din urmă ne strângem cu toții la un loc mai adăpostit.

Contele De Gubernatis se urca p'un scaun și ne bineventează. Vorbeste cald, tremură de emoție. Fie-care frasă i-o aplaudăm... Musica întonează earăși imnul României. Răsună bolta d'asupra noastră.

Trece o bună jumătate de oră până ni-se comunică tuturor locuința. Suntem adică împărțiți pe la case particulare. La otele e îmbulzeală mare, din cauza congreștitorilor agricoli, vre-o două mii la număr.

D. Tocilescu ne comunică apoi, că ministrul de agricultură Baccelli a binevoit să invite și 50 Români la banchetul ce se va da, la orele 12, la Termele Caracalla. Locul nostru de întâlnire este Palatul Bernini, pe Corso Umberto. Ne vom vedea la orele 3.

Nainte d'a intra în Roma, mă simteam istovit de oboseală. Am să dorm, îmi ziceam, până la ameză. Când am ieșit însă din gară, parcă aș fi sburat. Abea așteptam să sosesc la locuința ce ni s'a destinat, să fac toaletă și s-o iau razna prin oraș.

Suntem instalați pe Via Urbana, 162, la familia Martini. Veduva unui inginer, pare-mi-se. O casă în curte, liniștită, pavată cu lespezi de petrară lucie, zid gros, ferestre mici. Măsurî practice, toate acotca, pentru vară, când e cald. Sub ferestrele din dosul curții e o grădină cu lămâi și portocali.

D-na are șapte copii, toți voinici și frumoși... Nu ne prea știm înțelege cu ei, căci italienește vorbim numai ajutându-ne de limba românească și cea franțuzească, din care cei ai casei nu înțeleg însă nimic. Noroc că avem un tâlmăciu nu se poate mai bun: pe dl Mitileneu, frate cu fostul ministru al României, care șeade în Roma de aproape treizeci ani și i-a făcut d-lui Tocilescu, din prietinie, multe servicii cu prilejul acesta. Pe noi ni-a însoțit în toate părțile. Nu știm cum să-i mulțumim. De altfel familia care ni-a primit în gazdă, e nu se poate mai gentilă... Cinci zile, cât

ma fi trebuit și altceva: proprietarii mari și agenții administrativi să nu fi întăritat poporul încontra lor prin apucăturile luate ca și în contra iadului să-l scoată ales pe candidatul urgisit de popor și dorit de domni.

Se întreabă: ce interese mari pot avea — desigur le și au domni — care cu atăta silnicie au procedat să alege pe Flore Pârnu?

Se îndoiește apoi că va fi dat cineva în judecată, deoarece Csokay are așa legătură, în cât „il împing spre scaunul de vicispan“...

Garantăm însă noi, Românii din congregație, că ședința nu ține la comitat nici ministrul d'ar veni, până nu se vor da în judecată cei-ce au provocat măcelul dela Șe-preus.

Din Dietă.

— Ședința dela 9 Maiu. —

Nainte de a se intra în ordinea de zi Nessi Pál a întrebat pe primul ministru cum se face, că deși bugetul nu e votat nici indemnizarea, funcționarii dela oficiul de dare cheamă pe comercianți în afaceri de dare. Széll răspunde că cetățenii sunt cheamați numai din cauza pregătirilor ce se fac pentru stabilirea dării; și de altfel, dacă cine-ve vrea să plătească dare, se primește, legea nu oprește asta.

Simonyi Semadán a interelat asupra afacerilor de vânzare a grânelor la termen, operație de bursă care scade și urcă prețul grânelor după cum le vine la socoteală Ovreilor.

Lovászy a interelat asupra evenimentelor din Salonici ear Rákosi asupra tulburărilor din Croația, unde spune — este un colossal curent ptriva Ungurilor.

Krasznay a interelat asupra lucrilor comisiei mixte de vamă, spunând că austriacii scurtează și înșală Ungurii.

Széll li a răspuns și ședința ear sfârșit fără a se face ceva pentru ea.

Cuvântarea dlui Dim. Sturdza

a în București, cu prilejul deschidării monumntului ridicat în memoria lui C. A. Rosetti.

Răsare odată ziua — în care faptele bune sunt vii luminate de soarele stăpîni.

stat aici, tot pela miezul nopții, ba ar și mai târziu, am venit acasă, întotdeauna eram așteptați cu lumină.

Ceva caracteristic: intrarea în case peste zi este încuiată, bați însă în tări sunt, și d'odată ușa și-se deschide; cei din casă trag de sîrma tei în legătură cu ivêrul. Ear scrierile, la case mari, cu etagie multe, inmanuează în chip istet; ca să nu urce bietul factor atâtea trepte, sună, și de pe la ferestre se lasă jos câte o geantă mică; puno ceriri și jurnale în ea, și pleacă mai parte.

Nu este apoi casă, în care la loc de frunte să nu fie atârnat chipul Maicei Picioare, și alături candela. Și nu-i cădă, unde să nu fie câte-o casă mare, și chiar mai multe, în zidul cărora sub iclă, aceeași icoană, lângă care seara aprinde candela.

Din poarta casei privesc fațada bisericii Sta Maria Maggiore, una dintre cele șase catedrale celebre. Nu sunt încă orele 9, și lume multă iese dela biserică. Mă duc într'acolo. Intru. N'am văzut un interior de biserică mai frumos. Sant Paul dela Londra, Notre-Dame dela Paris, domul dela Milan, toate sunt mărețe, interesante, dar pictura

O astfel de zi serbează astăzi poporul român cel mult încercat de soartă, când liber și însuflețit vecnicește memoria unuia din cei mai vrednici fii ai săi, încalzindu-și inima la vederea chipului său.

Avem earși în mijlocul nostru pe Rosetti, și cine va trece de astăzi înainte pe această piață se va simți electricizat până în adâncurile sufletului său, și-și va zice în adâncurile conștiinței sale — la muncă înainte pentru patrie și neam! La muncă fără preget! La muncă înălțătoare!

Indreptând privirile spre acest monument, ni-se desfășură în cugetarea noastră viața însăși a națiunii în curs de jumătate de secol — dela zilele celor mari, în cari s'a sunat clopotul redșteptării Româniilor, până ce poporul redșteptat și-a serbat însuși în anul trecut aniversarea redșteptării desăvârșite.

Pare că în depărtare stă oprită o lume, care trăia o viață neinsuflețită, mormentală, în care cugetarea era îndușită și voința încătușată — o lume care-și acoperea umilința și înjosirea cu privilegiu fără valoare pentru națiune, dar apăsătoare pentru un întreg popor — aceea lume, pe care Rosetti a combătut-o în tot cursul vieții sale, și care a dispărut dintre cei vii și trupește, și sufleteste.

Dar uimită cum stă aceea lume, pare că aplaudă intrunirea de astăzi împrejurul monumentului lui Rosetti a poporului român, cu viața nouă, păstrând ca un tesaur scump răsăditul cuvintelor — Luminează-te și vei fi! Voiește și vei putea! — cuvinte, pentru cari Rosetti a muncit ca să le facă să intre în credințele poporului român și să devie pentru acesta o realitate palpabilă!

Prin multe și mari suferinți a trecut Rosetti cu tovarășii săi până a ajuns, ca aceste cuvinte să nu rămână numai un ideal. Multe și mari au fost dificultățile de lăvins până ce poporul român a ajuns la ziua de astăzi, în care serbăm pe unul din fruntașii noștri, care a luptat, ca iubirea de neam, drepturile poporului și interesele patriei să domineze viața de stat și să se intrupeze în fapte.

Rosetti și tovarășii săi de muncă, de luptă și de credință au desfășurat ca apostoli ai renașterii poporului român o propagandă internă, aprinzând în sufletele amorțite dorul existenței proprii, din care a răsărit voința de a munci pentru a-și crea aceea existență, încrederea în viitor și siguranța reușitei. Rosetti și tovarășii săi desfășurară însă tot-odată o propagandă

clasică și auritura bogată de aici mă uimește... E un splendid muzeu acest interior, cu capo-d'opere de sculptorii Ferdinando Fuga, Luceti, Fontana, Leonardo da Sarzana, de pictori ca Guido Reni, Rainoldi, Michelangelo și elevul acestuia, Cati de Iesi. Clădirea catedralei a început la 1350.

O pornim agale prin oraș. Ajungem în Via Națională, artera principală așa zicând, a orașului. Aici vezi Roma modernă. Palat lângă palat. Aici e palatul băncii de Italia, aici palatul cu expoziția de tablouri moderne, apoi prăvălii elegante. Ș'un public și mai elegant. Romanele-s frumoase, sănătoase, vornice. Nicăiri nam văzut femei mai adorabile. Cât despre bărbați, iarăși sunt bine făcuți, cei mai mulți brunți, sprincenați și mustăcioși, ochi negri, cu priviri cari topesc, și galeși. Oficieri indeosebi, par că sunt tot pe alese și pelerina lungă dată pe umăr le îmbrumută un aier marțial. Atâția bărbați de statură erculiană numai între poliștii din Londra am mai văzut... Și-s sgomotoși și veseli toți.

Termele Caracalla.

Pe câte străzi și cotituri ni-a dus birjarul, până să ajungem la termele

esternă, prin care ei, necunoscuți, au făcut cunoscut lumii poporul român, dat pradă uitării de celelalte neamuri, și au atras atențiunea și interesul conducătorilor poezelor celor mari și puternice asupra unei națiuni, care era părăsită de toți.

Rosetti și tovarășii săi de muncă, de luptă și de credință au îndurat zile amare: dar în mijlocul suspinelor, ei nu au pierdut un sigur moment cărarea datoriei, care ducea pe nesimțite, însă cu siguranță, la victorie, iar în serbarea victoriei ei nu au pierdut un singur moment compeneala datoriei care le zicea — tot înainte.

În această mișcare națională și populară Rosetti și-a ales o anume misiune, căreia i-a rămas credincios până la moarte, și de care a rămas nedespărțit: misiunea de a lumina ziua și noaptea conștiințele cetățenilor săi. Când el a zis poporului român — luminează-te și vei fi — el avea aprinsă în mâna lui făclia adevărului, care singură poate lumina calea care duce un popor spre — a fi — și a via în viitor! Rosetti a stat strajă ca lumina adevărului să nu se stingă și ca razele acelei lumini să străbată toate păturele poporului. De aceea și condeiul lui a fost instrument de lumină puternică, care a răspândit convingerea și voința în inimele tuturor. Astfel, în timpul frământărilor celor mari ale redșteptării naționale și sociale, Rosetti a înălțat Presa română la culmea unei instituțiuni bine făcătoare! Condeiul lui era ascuțit și pătrunzător, dar totdeauna în serviciul adevărului, al intereselor celor mari ale patriei și ale națiunii. El a descoperit rane morale cari puneu în pericol viitorul și de aceea din gura lui a ieșit cuvântul de — Plezna internă — cuvântul de ordine a zilei de astăzi.

Fruntaș al Presei, Rosetti a fost și fruntaș între acei bărbați, pe cari noi trebuie să-i numim — Eroii ai neamului! — Eroii de muncă! Eroii de fapte! Astfel Rosetti a dat exemplul, rar poate, dar însemnat, că ziaristul perfect trebuie să fie și bărbat de stat în toată puterea cuvântului. Să nu uite nimeni, că redactorul „Prucului Român“ din 1848 și al „Românului“ din urmă, a fost pe rind primar al Capitalei, președinte al Adunării deputaților și membru al guvernului în timpul Răsboiului Independenței, al fundării Regatului; și că stejar al luminii, el a fost la cărma cea mare povățuitor și îndreptător.

Între fruntașii fruntașilor neamului, Rosetti a mai avut o mare virtute omenescă — el pe sine s'a uitat totdeauna și închinat era datoriei celei mari — de

Caracalla, cine să le mai știe înșira?... Destul că ne vEURăm oaspeți ai ministrului Baccelli, care ne primește nu în saloane somptuase, ci sub cerul liber, între niște ruine uriașe și p'un teritoriu unde te poți pierde. Aici au fost baine împăratului Caracalla (a domnit între 211—217 d. Cristos și s'a făcut celebru prin crimele și nebuniile ce a săvârșit; a fost asasinat de Macrin, în Edes, Asia). La mese bogate așternute, cu tot ce are bun bucătăria italiană și vinuri de tot felul, stau în picioare și mănâncă peste două mii oaspeți, reprezentanți ai poezelor din Europa întreagă; cine n'a găsit loc lângă masă, își ia mâncarea în farfurie și vre-o sticlă cu Marsala subsioară și s'așează pe vre-o peatră; mănâncă în tignă, rupend cu mâna puil fript; și pe câș n'am văzut tăind cu briceagul din sdrolbul de înghețată ori despiced cu degetele portocalele zămoase... Asta se zice pe italienește *colazione*...

E o veselie cum n'am mai văzut ș'un sgomot, în cât abea se pot distinge melodiile ce cântă cele două muzici militare...

Termele lui Caracalla sunt de altfel în partea de sud a Romei, pe deal, în mijlocul unei grădini bine îngrijite; încăpeau într'ensele 20.000 persoane;

a ținea făclia sus, ca ai săi să nu rătăcească, ci să ție calea cea dreaptă. De aceea Dumnezeu, Cel de sus, care privește spre faptele oamenilor și le cumperește cu dreptate — a dat lui Rosetti să vadă cu ochii Regatul României înălțat în rindul statelor respectate și cu viitor — iar nonă să aducem nu numai un prinos național memoriei, lui, ci să ridicăm aci un monument, spre care uitându-ne, să ne îmbărbătăm spre a ne îndeplini cu sfântenie datoriiile ce avem către Patria, către Popor, și către Rege, cărora Rosetti a servit cu credință și cu dragoste.

Procesul de presă al „Libertății“.

Cetim în „Libertatea“: „Sâmbăta trecută (2 Maiu), s'a înmanuat dlui pret Ioan Moța actul judecătoresc al tribunalului din Cluj, prin care e citat pe ziua de 3/16 Maiu a. c. înaintea curții cu jurați din Cluj la pertractarea procesului de presă ce i-s'a intentat pentru articolul „A murit Mathia și cu el dreptatea“! ca l a scris în „Libertatea“ în sâmbăta deschidit statuet Regelui Mathia la Cluj.

Părintele Moța se va prezenta însoțit de dl Dr. Ioan Vlad ca apărător.

Procesul acesta a ajuns așa iute la pertractare, pentru că părintele Moța n'a voit să se folosească de remediile de drept ce-l stăteau deschise; n'a mai dat recurs nici contra introducerei cercetării, nici n'a înaintat excepțiile obicnuite contra punerii sub acuză, prin ce să amina încă mult tot lucrul, — ci a lăsat să ajungă direct la pertractare finală“.

Presa României

despre

vorbirea lui Koerber.

Comentând vorbirea lui Koerber despre Evreii din România, profesorul universitar *Tanoviceanu* scrie în „Secolul“ din București următoarele:

Așa dar — scrie „Secolul“ — situațiunea Evreilor din România e precară, și din punctul de vedere al umăității ar fi de dorit o îmbunătățire a situațiunii lor.

Să admitem că lucrul ar fi așa după-cum pretinde dl de Köber, însă avem dreptul să întrebăm: oare situațiunea Evreilor în Rusia nu e și mai precară și nu ar fi de dorit și acolo o îmbunătățire a situațiunii Evreilor? Pentru ce dl de Köber nu zice nici un cuvânt de Evreii din Rusia?

E oare drept, pot zice, e oare cuviincios ca atunci când în Rusia se petrec scene de vandalism neauzite în contra Evreilor, ministrul președinte al Austriei, țeară aliată și în favoarea căreia multe concesii facem

numai basinuri de murmură erau 1600. Pimniți, coridoare întortochiate și întunecoase, fără număr. În mijlocul unei curți fântâna e perfect păstrată. Nu e mirare: toată-i lucrată în peatră. S'a păstrat bine d'asemeni și mozaicul; tot interiorul băilor a fost de altfel pavat cu mozaic.

Muntele Palatino.

În câte-va minute, mergend pe jos, dela termele Caracalla ajungî la Monte Palatino. Legenda spune că aici s'au construit întâiele case ale întemeietorilor Romei. E un deal superb. Era reședința împăraților, ale căror palate strălucite au fost devastate de Alaric, care a invadat Roma la anul 410. Vezi de pe el o parte frumoasă a orașului. Incontestabil ceea mai interesantă. Forul Roman, care se întinde la Nord sub picioarele Palatinului, Coloseul, ș'o mulțime de turnuri d'ale bisericilor, grădini și ville împrăștiate pe Muntele Celio, la Răsărit de Palatino și Aventino, spre Sud. Însăși parcul din vârful dealului și fântâna cu jocul de apă în culori, este ceva ca în poveste. Sub noi, coridoare lungi și răcoroase, cari toate leagă între dênsele sumedenie de camere, trei etage peste olaltă; în unele părți se distinge destul de

Piane, pianine și note musicale

se găsesc în depositul meu înființat în anul 1850 cu prețurile cele mai moderate, la dorință în rate, eventual pentru

închiriat cu luna.

Pianele mele sunt din fabricile: Bösendorfer, Ehrbar, Heoffmann, Kern, Krämer, Koch și Korselt, Luner Lyra, Petrof, Proksch, Schnabel, Stelzhammer, Stingl, Schweighoffer, Thak și Wessely.

— Primesc reparări și acordări de piane. —

În biblioteca mea de împrumutare taxă lunară pentru cetit este 160 cor. pe lună. De volum 10 fileri.

IOSIF CRISPIN
Arad, str. Deák-Ferencz Nr. 28.
962 3-20 Nr. telefonului 35.

Atelier pentru repararea ciasornicelor

Arad, strada Deák Ferencz Nr. 10 (în colțul stradei Lázár Vilmos.)

Primesc se repar ciasornice garantând pe 3 ani. În Arad n'a existat încă atelier în care să se lucreze mai ieftin.

Am un deposit de tot felul de
ciasornice de buzunar și de părete,
precum și orologi cari deșteaptă. Toate exacte și de bună calitate.

Cu deosebită stimă:

Örményi Gyula,
ciasornicar.

943 3-50

Cel mai plăcut și cel mai bun preparat pentru văpsirea părului este MELANOGENE

de colorare neagră și brunetă. — În timp de câteva minute prin acest excelent și nesticăcios preparat se pot văpsi în colorare neagră sau brunetă: părul, barba și mustața. — Această colorare e permanentă și nu se poate deosebi de colorarea naturală; nu se murdărește și nu se poate spăla nici cu săpun nici cu apă caldă. E nesticăcios și întrebunțarea e foarte simplă. Prețul preparatului e: 2 cor. 80 fileri. Preparatul, care

face părul blond,

ori-cărul păr, în câte-va minute, îi dă atât de plăcuta colorare blondaurie, în colosarea inului, cenușie sau de ori-ce colorare dorită, fără-ca să atace părul. — Prețul: o sticlă 1 cor., o sticlă mare 2 coroane.

Poftiți a fi cu atențiune la marca de patentă!

TEA HAJDU

este un preparat probat în nenumărate cazuri pentru boale de pept și plămâni.

Se poate folosi cu cel mai bun succes în contra tusei, durerii de gât, răgușelei, în contra tusei măgărești, îngreșării, în contra tuturor boalelor de pept; în contra îmbolnăvirii de gât, laringe, plămâni, în contra respirațiunii grele, a boalei de pept și a astmei etc.

Prețul: 50 fileri.

698 - 76

SPIRT CONTRA REUMEI (spirtul „Mankósa“)

se vinde în preț de 1 coroană.

S'a dovedit ca un preparat excelent în cazuri de boale de: reumă, de cangrenă, amorteala muschilor, dureri de nervi, de crucea spinării, de jonghieri, paralizii, amorteala de muschi și vine, precum și pentru învierea pielii etc. La slăbire din pricina bătrâneții, precum și la oboseala turistilor, înainte și după ture mai lungi, ajută mult prin ungerea (frecarea) cu acest preparat (numai în exterior). S'a probat în cazuri nenumărate.

Gutori FÖLDES KELEMEN,

apotecă și laborator chimic

Telefon 111.

în ARAD.

Telefon 111.

Telefon: 440

Telefon: 440

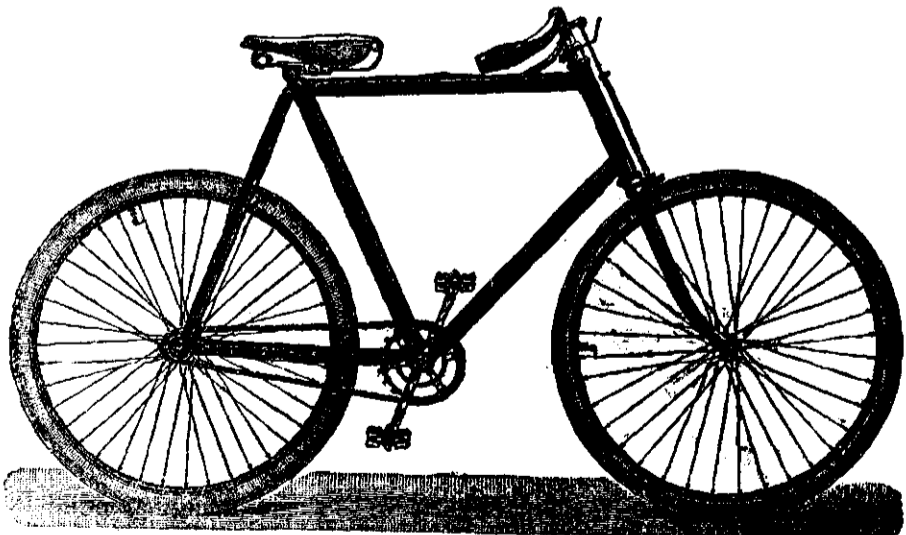
Koch Dániel

ARAD, strada Deák Ferencz nr. 42,
vis à vis de hotelul „Crucea-albă“.

Mare deposit de biciclete de primul rang, de mașini de cusut și exclusiv deposit de cele mai vestite biciclete

„Puch“.

Primesc în lucrare transformarea totală, emailarea în toate colorile, precum și nickelarea a ori-ce biciclete.

Părți constituitoare de biciclete și mașini de cusut, precum și tot felul de fabricate pentru mașini permanent se găsesc în magazinul meu.

Biciclete și mașini de cusut se vând cu prețuri favorabile.

Aplicarea la locul lor a sonerelor electrice și a telefoanelor de casă se execută cu prețuri foarte avantajoase.

Mare magazin de mașini electrice.
Mare atelier pentru reparaturi.

Comandele din provincă se îndeplinesc cu toată punctualitatea.

733 - 45

Împrumuturi de bani pe amortisare

mijlocesc pe lângă condițiile cele mai avantajoase, pe moșii și case în orașe cu 4-8, 4-5 și 5% și amortisare de

20, 25, 30, 50 de ani,

adecă în camătă e socotită stăt camăta cât și amortisarea din capital.

Principiul meu e îndestulirea M. On. public, care vrea să facă împrumuturi ipotecare.

Împrumuturile se plătesc în bani gata, scrisorile ipotecare se plătesc cu valoarea lor nominală. Spese prelabile nu sunt, tacele mi le socotesc ulterior.

Pentru deslușiri mai detaiate se adresa la

HEIZOG SÁNDOR

Arad, strada Weitzer-János Nr. 15, ușa 7.

Dulapuri de gheață

de cea mai perfectă construcție se pot căpăta la

SZABÓ ALBERT,

Arad, Aczél Péter-uteza Nr. 1

(vis à-vis de intrarea teatrului)

Sticlărie, porcelan, materie de electricitate, corpuri luminatoare de petrol, recușite de bucătărie, argintării de China și articole de lux în mare asortiment.

Serviciu prompt.

Telefon Nr. 239.